

αντραγαθιά Θράκ. Πελοπν. (Βούρβουρ.) ἀδραγαθία Κεφαλλ. ρήτ. Πελοπν. (Λακων.) Σύμ. ἀδραατία Θήρ. Τὸ μεσν. οὐσ. ἀντραγαθία, ὃ ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀνδρα-αθία. Ὁ τύπ. ἀντραγαθία καὶ παρὰ Φορτουνάτ. πρᾶξ. στ. 31 (ἔκδ. ΣΞανθουδ.) «εἰς τὴν Μισσίνα ἐδιάβηκα καὶ ἀντραγαθιᾶς μεγάλης... ἤκαμα».

1) Γενναία πρᾶξις, ἀνδραγάθημα κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν. Τραπ.): Λείχνω - κάνω ἀντραγαθία ἢ ἀντραγαθίης. Ἐκαμε αὐτὸς τὴν ἀντραγαθία του! (ἐπὶ ψόγου) κοιν. || Ἄσμ.

Ποιὸς εἶδε κόρη λεύτερη νὰ πάη μακρὰ ᾽ς τὰ ξένα νὰ τὴ θαρροῦν γιὰ παλληκάρ' καλύτερο ᾽ς τὸν κόσμον, νὰ τὴ ζηλεύουν τ' ἄρματα καὶ τὴν ἀντραγαθία της;

Θράκ. Συνών. ἀντραγάθημα. 2) Δύσκολος, ἐπι-νδυνος ἐπιχείρησις Λυκ. (Λιβύσσ.): Εἶδαν ποῦ ἐκατάφιον αὐτὴν τὴν ἀντρααθίαν.

αντραγκάλεασμα τό, ἀμάρτ. ἀδραγκάλεασμα Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀντρας καὶ ἀγκάλεασμα.

Περίπτυξις, ἀγκάλεασμα ἀνδρός: Ἄσμ.

Λέν εἶνι παραπάτημα, μόν' εἶν' ἀδραγκάλεασμα.

***αντραγουρίτσι** τό, ἀντρουγουρίτσι Θράκ. ἀντρου-γυρίτσι Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀντρας καὶ *ἀγουρίτσι < ἀγουρίτσης. Νέος ἀνὴρ, θωπευτικῶς: Ἄσμ.

Ἀντρουγουρίτσι μ' νεοῦτοιכון κὶ νεοσιφανομένον, κὶ ὄντα χειμιάζη πουρπατῆς κὶ ὄντα βρέχη διαβαίνεις Θράκ.

αντράγουρος ὁ, Πόντ. (Σάντ. Χαλδ.) ἀντράγουρας Πόντ. (Ἄμισ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀντρας καὶ ἄγουρος.

Γυνὴ ἔχουσα ἦθος, τρόπους ἀνδρός: Ἀμον, ἀντράγου-ρος ᾽ς ὁλὰ τὰ δουλείας ταράσαι (ταράσαι = ἀναμειγνύσαι) Χαλδ. Πβ. ἀγορῖνα 1, ἀντρογυναῖκα.

αντραδέρφι τό, Λεξ. Δημητρ. ἀντραέφ' Πόντ. (Σάντ.) Ἐκ τῶν οὐσ. ἀντρας καὶ ἀδέρφι.

1) Ὁ μικρὸς ἀδελφὸς τοῦ συζύγου Πόντ. (Σάντ.) 2) Ὁ ἀδελφὸς τοῦ συζύγου, ἀντράδερφος Λεξ. Δημητρ.

***αντραδερφοκορίτσι** τό, ἀντραεφοκόριτς' Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀντράδερφος καὶ κορίτσι.

Ἡ ἄγαμος ἀνδραδέλφη.

***αντραδερφόπουλλον** τό, ἀντραεφόπον Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντράδερφος καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -πουλλον.

Ὁ μικρὸς ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ τοῦ συζύγου.

αντράδερφος ὁ, ἀντράδελφος Πόντ. (Οἶν. Τραπ.) ἀντράδελφο Πόντ. (Ὁφ.) ἀντράφλος Πόντ. (Κοτύωρ.) ἀντρά-δερφος σύνηθ. ἀδράδερφος πολλαχ. ἀντράδιρφους βόρ. ιδιῶμ. ἀντραδιρφὸς Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀντράϊρφος Ρόδ. ἀντράερφος Πόντ. (Σάντ.) ἀντράεφ'ος Πόντ. (Ἰνέπ.) ᾽ντράϊρ-φος Ρόδ. ᾽ντρεϊρφος Ρόδ. Θηλ. ἀντραδέλφισσα Πόντ. (Οἶν. Ὁφ.) ἀντραδέλφ'σσα Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) ἀντραδέρφισσα Κύπρ. — Δλιτέρτ. Τζιωπρ. τραοῦδ. 2, 63 ἀντραέφ'σσα Πόντ. (Σάντ.) Πληθ. ἀντραδέλφ'α Πόντ. (Χαλδ.) ἀντρα-δέρφια τά, πολλαχ. ᾽ντραέρφια Ρόδ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀνδράδελφος. Καὶ ὁ τύπ. ἀντρά-δελφος ὡσαύτως μεσν. Ὁ πληθ. ἀνδραδέλφια καὶ παρὰ Σομ.

Ὁ ἀδελφὸς τοῦ συζύγου σύνηθ. || Παροιμ.

Πεθερὰ καμπάνα ἔχεις | κὶ ἀντραδέρφη σημαντήρι

(χαρακτηριστικὴ τῶν σχέσεων τῆς νύμφης πρὸς τὴν πεν-θεράν καὶ ἀνδραδέλφην) Εὐβ. (Κύμ.) || Ἄσμ.

Καὶ σύ, καλέ μ' ἀντραδέρφε, σῶρε τὸ δρόμο ποῦ ᾽ρθες Ἦπ.

Νὰ τιμῆς τ' ἀντραδέρφη νὰ σὲ λένε κυρὰ νύφη

Πελοπν. (Μαντίν.)

αντρακαρᾶς ὁ, ἀμάρτ. ἀδρακαρᾶς Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντρακας καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -αρᾶς.

Μεγαλόσωμος, ἰσχυρὸς ἀνὴρ. Συνών. ἀνθρωπάτσος, ἀνθρωποῦκλος, ἀντρακας, ἀντραρος, ἀντρίδι, ἀν-τρούκλακας, ἀντρούκλαρος, ἀντρούκλας, ἀντρούλ-λιακας.

αντρακας ὁ, ἀμάρτ. ἀδρακας Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντρας καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ακας.

Ἀντρακαρᾶς, ὁ ἰδ.

αντράκι τό, Μῆλ. — (Ἑβδομαδ. Τύπ. 1 Ἰουλίου 1934) ἀδράκι Κρήτ. ἀδράτσι Ἄνδρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀντρας καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.

1) Ἀνὴρ μικρόσωμος Ἄνδρ. Κρήτ.: Καμά, τί ἀδράτσι εἶν' εὐτό; (καμά=καλὲ μάννα) Ἄνδρ. Συνών. ἀντρίτσι 1.

2) Νέος μὲ ἀνάπτυξιν σωματικὴν ἀνδρὸς Κρήτ. Μῆλ. — (Ἑβδομαδ. Τύπ. ἔνθ' ἀν.): Ἐγινε ἀλάκερο ἀντράκι Μῆλ. Ἐγιναν νεαρὰ ἀντράκια (Ἑβδομαδ. Τύπ. ἔνθ' ἀν.) β) Μι-κρὸς παῖς, θωπευτικῶς ἐν προσφωνήσει πατρὸς πρὸς τὸ τέκνον τοῦ Κρήτ.: Καλῶς τ' ἀδράκι μου! Ἐλ' ἀδράκι μου!

3) Ἀνὴρ ἀνδρεῖος, γενναῖος, παλληκάρι Κρήτ.: Ἄσμ. Μὰ ᾽ς τὸ γιουρούσιν ἤλαχε γαὶ τὸ Καπετανάκι, μὰ ᾽κειὰ σκοτώθηκε γι αὐτό, κρῖμα χαημὸς ᾽ς τ' ἀδράκι. Συνών. ἀντρίτσι 3.

αντράκλα ἢ, (I) ἀντράχλα Ἀθῆν. Εὐβ. (Κύμ.) Πελοπν. (Σουδεν. Τρίκκ. κ. ἀ.) — ΠΓεννάδ. 114 — Λεξ. Βλαστ. ἀδράχλα Ἄνδρ. ἀντράκλα κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀδράκλα πολλαχ. ἀντράκα Καλαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.) ἀντρέκλα Μακεδ. (Κοζ. Σισάν. κ. ἀ.) ᾽ντράκα Καλαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀνδράχνη. Ἡ λ. καὶ παρὰ Δουκ.

Ἀνδράχνη ἢ λαχανηρά (portulaca oleracea) τῆς τάξεως τῶν λυτικωδῶν (portulacaceae), λαχανικὸν ἄγριον καὶ κηπευόμενον ἔνθ' ἀν.: Φρ. Εἶναι γιὰ ἀντράκλες! (ἀνάξιος λόγου) Πελοπν. (Τριφυλ.) Συνών. ἀντράκλι (I), ἀντρα-κλίδα, γλιστριδα, χοιροβότανο. [**]

αντράκλα ἢ, (II) ἀντράχνα Πόντ. (Σάντ. Τραπ.) Πελοπν. (Μάν.) ἀντράκλα Χίος ἀδράκλα Κρήτ. Λέσβ. ἀντρακλα ΠΓεννάδ. 533 ἀδρέκλα Κρήτ. ἀντρακλας Ἰων. (Κρήν.) Μῆλ. ἀδρακλας Κεφαλλ. ἀντραχλος Χίος ἀδραχλος Κεφαλλ. Κρήτ. (Σέλιν.) ἀντρακλος Ἰκαρ. Κύπρ. ἀδρακλος Κεφαλλ. ἀντρουκλος Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀνδράχλη.

1) Κόμαρος ἢ ἀνδράχλη (arbutus andrachne) τῆς τάξεως τῶν ἐρεικωδῶν (ericaceae) ἔνθ' ἀν. Συνών. ἀγριο-κούμαρο 2, ἀντρακλεᾶ, ἀντράκλι (II) 1, ἀντρακλο-κουμαρεᾶ, ἀντρακλοκούμαρος. 2) Τὸ ὅμοιον φυτὸν λύκιον τὸ Εὐρωπαϊκόν (lycium europaeum) τῆς τάξεως τῶν στρυχνωδῶν (solanaceae) Κεφαλλ. Μῆλ. [**]

αντρακλας ὁ, Κωνπλ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Ὀλυμπ.) Σῦρ. Χίος κ. ἀ. — ΔΒουτυρ. Ἐπανάστ. ζῶων 40 ἀδρακλας

Νάξ. (Γαλανᾶδ.) Σάμ. άντράκλας ΔΒουτυρ. Μέσ' τοὺς ἀνθρωποφάγ. 54 άντρακλος Χίος

Ἐκ τοῦ οὐσ. άντρας καὶ τῆς μεγεθ. καταλ. -άκλας.

Ἄνῃρ μεγαλόσωμος, σωματώδης ἔνθ' άν. κ. ᾱ.: Ἔνας άντρακλας ἴσαμ' ἐκεῖ ἄνω Ἀρκαδ. Λέ τὰ βγάνεις πέρα μ' ἔνα άντρακλα σὰν αὐτὸ αὐτόθι. Τί άντρακλας! Κωνπλ. Αὐτὸς ὅμως ἦτανε ἕνας ψηλός, πολὺ ψηλός άντρακλας, ἕνας γίγαντας ΔΒουτυρ. Ἐπανάστ. ζώων 40. Συνών. ἰδ. ἐν λ. άντρακαρᾶς.

άντρακλεά ἡ, άντραχλεά Εὔβ. — ΠΓενναδ. Γεωργ. γλωσσ. 2 — Λεξ. Βλαστ. άνδραχλεά Εὔβ. (Αἰδηψ.) άνδραχνεά Σαμοθρ. άντράχνεα Πόντ. (Σούριμ.) άντρακλεά Πελοπν. (Μάν.) Χίος άντράκλεα Πόντ. (Τραπ.) άνδρακλεά Μεγίστ. άνδρακλεά Ρόδ. άντρουκλεά Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. άντράκλα (II) κατὰ τὰ εἰς -εᾶ ὄν. φυτῶν.

Ἀντράκλα (II) 1, ὁ ἰδ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τύπ. Αντρουκλεά Κύπρ. Ανδραχλεάς ὁ, Χίος Ἀχλαντρεάς Χίος

άντράκλι τό, (I) άντράκλιν Πόντ. (Οἶν.) άντράκλι Ἡπ. (Δρόβιαν.) άνδράχλι Εὔβ. (Ὁρ.) Μέγαρ. ἰδράχλι Μέγαρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. άντράκλα (I).

Ἀντράκλα (I), ὁ ἰδ.

άντράκλι τό, (II) ἀμάρτ. άνδράκλι Λευκ. άνδράχλιον Λήμν. άντρούκλιν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. άντράκλα (II).

1) Ἀντράκλα (II) 1, ὁ ἰδ., Κύπρ. Λευκ.: Πάμε νὰ κόψουμε ἰδράκλια Λευκ. β) Ὁ καρπὸς τῆς άντράκλας (II) 1 Κύπρ.: Ἄσμ.

Τ' άντρούκλια καὶ τὰ κούμαρα βκαίν-νουν εἰς τὸν Ἀκάμαν, ἀφ' οὔτ' ἀποχωρίστημεν, ἔν μοῦ ἔλειψεν τὸ κλάμαν.

Συνών. *άντρακλόμηλο, κούμαρο. 2) Εἶδος ἀκάνθης μὲ κόκκινον καὶ εὐώδη χυμόν, ὅστις χρησιμοποιεῖται διὰ τὸ βάψιμον τῶν ἀβγῶν Λήμν.

άντρακλίδα ἡ, Νάξ. — ΠΓενναδ. 114 ΘΧελδράιχ. 36 άνδρακλίδα Πάρ. άνδρικλίδα Θήρ. Νάξ. Σίφν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. άντράκλα (I) καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδα. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ἀντράκλα (I), ὁ ἰδ., ἔνθ' άν. 2) Πεπλὶς ἡ κοινὴ (perlis portula) τῆς τάξεως τῶν λυθροδῶν (lythraceae) ΘΧελδράιχ 36

άντρακλίτης ὁ, Χίος (Λιθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. άντράκλα (I) καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτης.

Εἶδος μουγγρεοῦ, γόγγρου ὁμοίου κατὰ τὸ φαιὸν χρῶμα πρὸς άνδράχνην.

άντρακλοκουμαρῆ ἡ, άντροκουμαρῆ Λεξ. Ἐλευθερουδ. Πρω. Δημητρ. άντροκουμαρῆ Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. άντρακλοκούμαρος κατὰ τὰ εἰς -εᾶ ὄν. φυτῶν. Τὸ άντροκουμαρῆ κατ' ἄνομ.

Ἀντρακλοκούμαρος, ὁ ἰδ.

άντρακλοκούμαρος ὁ, ἀμάρτ. άντραχλοκούμαρος Εὔβ. (Κύμ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. άντράκλα (II) καὶ κούμαρος.

Κόμαρος ἡ άνδράχλη (arbutus andrachne). Συνών. ἰδ. ἐν λ. άντράκλα (II) 1.

***άντρακλόμηλο** τό, άντρουκλόμηλον Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. άντράκλα (II) καὶ μῆλο.

Ὁ καρπὸς τῆς άντράκλας (II) 1. Συνών. άντράκλι (II) 1 β.

άντρακλοσαλάτα ἡ, Ἀθῆν. κ. ᾱ.

Ἐκ τῶν οὐσ. άντράκλα (I) καὶ σαλάτα.

Σαλάτα ἀπὸ άντράκλαν (I).

άντράκος ὁ, Πελοπν. (Λάστ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. άντρας καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκος.

Ἀνῇρ: Ἄσμ.

Ἄγιε μ' Γεώργι, | βλόγα τὸ διακομιαχώρι

καὶ γύλα τοὺς άντράκους μας | τοὺς διακομιαράκους μας.

άντραρος ὁ, Λεξ. Βλαστ. άντραρους Λέσβ.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. άντρας διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -αρος.

Ἀνῇρ μεγαλόσωμος. Συνών. ἰδ. ἐν λ. άντρακαρᾶς.

άντρας ὁ, κοιν. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ᾱ.) Τσακων. άνδρας πολλαχ. άδαας Σαμοθρ. άντρα Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Καπ. (Ἀραβάν.) Πληθ. άδριοι Ἰμβρ. άδιο Λήμν. άδερ Μακεδ. (Γκιουβ.) Τήν. άντροῦδες Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) άντροῦδοι Πόντ. άδρουδ' Προπ. (Κύζ.)

Τὸ μεσν. οὐσ. άντρας, ὁ ἐκ τοῦ ἀρχ. ανήρ.

1) Ὁ ανῇρ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν γυναῖκα κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. Καπ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ᾱ.) Τσακων.: Ἀντρες καὶ γυναῖκες μαζί κοιν. Ἦσαν ντύο, άντρα τσαὶ γυναῖκα τσαὶ ἀγαπᾶτο πολὺ πολὺ (ἐκ παραμυθ.) Ἀπουλ. || Παροιμ. Κομμάτιν άντρας, ὀλάκερη γυναῖκα (τῆς γυναικὸς ἀνώτερος ὁ ανῇρ) Κάρπ. 2) Ὁ ανῇρ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν νεανίαν ἢ παιῖδα, ὁ φθάσας εἰς ἀνδρικήν ἡλικίαν κοιν.: Αὐτὸς δὲν εἶναι πρὸς παιδί, εἶναι άντρας κοιν. Ὅσο εἶσαι παιδί, πρέπει νὰ σὲ θρέφουν οἱ γονεοὶ σου, ἀφοῦ ὅμως γίνῃς άδρας, τότε ἔχεις χρέος εἶναι νὰ τρέφῃς τοὺς γονεοὺς σου Κεφαλλ. 3) Ἐπιθετικ., γενναῖος, ἀνδρεῖος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Ἀν εἶσαι άντρας, ἔβγα ὄξω. Ἐδειξε πῶς εἶναι άντρας κοιν. Νά 'σι άδρας μὲ τὰ οὐλα σ' Λέσβ. (Πάμφιλ.) Εἶναι άδρας, εἶναι ἀπὸ το' άδρες άδρας (γενναιότατος μεταξὺ γενναίων) Λευκ. || Παροιμ. φρ. Ὁ καθένας ἔχει τὸν άδρα του (ἔχει τὸν γενναιότερόν του) Κρήτ.

4) Ὁ σύζυγος κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. Καπ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ᾱ.) Τσακων.: Ἀντρας καλός, μὰ ἔχει γυναῖκα κακειά. Αὐτὴ εἶναι χήρα, δὲν ἔχει άντρα. Τὴν δεῖνα τὴν ἔδιωξεν ὁ άντρας της κοιν. Ἀπόμ'να χὼς άδαα κὶ χὼς πιδιά (χὼς—χωρίς) Σαμοθρ. || Φρ. Ἀντροῦ πρόσωπον νὰ μὴν ἐλέπης! (εἶθε νὰ ζήσης ἀγάμος! Ἀρά) Κερασ. || Παροιμ.

Ἀντρα θέλω γιὰ τὸ βράδυ | κὶ ἄς μὴν ἔχ' ὁ λύχνος λίδι (ἐπὶ νεάνιδος ἡ ὁποία δὲν ἀποκρύπτει τὴν σφοδρὰν πρὸς γάμον ἐπιθυμίαν της). Ἀντρα θέλω κὶ ἄς εἶναι καὶ κούτσουρο (συνών. τῇ προηγουμένῃ). Ἀντρα ἀπὸ σοὶ καὶ σκυλλὶ ἀπὸ μαντρι (μεγάλως ἐκτιμᾶται ἡ καλὴ καταγωγή τοῦ συζύγου) σύνηθ. Ἀντρα μου, βοήθειά μου καὶ σκέπη καὶ χαρὰ μου (ὁ σύζυγος εἶναι προστάτης καὶ καύχημα τῆς συζύγου) Ψαρ. Κόρη μου, κατὰ τὸν άδρα σου νὰ σεῖται κ' ἡ ποδεά σου (κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ συζύγου ἐπιτρέπεται ἡ σύζυγος νὰ κομπάζῃ) Κρήτ. κ. ᾱ. Κάλλιο άντρα μ' ἔνα μάτι πέρι μ' ἔνα παιδί (εἶναι δυσάρεστον τὸ νὰ ὑπανδρεύεται μία γυναῖκα χῆρον ἔχοντα τέκνον) Πελοπν.

Σ' τ' άντροῦς τὰ κομποδέματα καυτοῦται ἡ γυναῖκα (ἡ εὐτυχία τῆς συζύγου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς εὐημερίας τοῦ συζύγου της) Σκυρ.

Ἀντραν κὶ ἄλογον ποῦ κ' ἔδει | 'ς σὴν παρὲβγαν ντ' ἔργον ἔδει; (ἡ μὴ ἔχουσα σύζυγον καὶ ἄλογον τί ἔργον ἔχει εἰς τὴν

